

Reprezentativitatea organizațiilor partenerilor sociali europeni: industria sportului și recreerii active

Rezumat

Introducere

Scopul acestui studiu este de a furniza informațiile necesare pentru a încuraja dialogul social sectorial în sectorul sportului și recreerii active. Seria de studii EIRO privind reprezentativitatea, efectuate la cererea Comisiei Europene, își propune să identifice asociațiile reprezentative ale partenerilor sociali care vor fi consultate în temeiul prevederilor Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). În acest fel, studiul identifică organizațiile naționale ale partenerilor sociali relevante din sectorul sportului și recreerii active printr-o abordare de sus în jos (enumerând membrii afilierilor europene) și o abordare de jos în sus, prin intermediul corespondenților naționali ai Observatorului European al Relațiilor Industriale (EIRO).

Eficacitatea dialogului social european depinde de reprezentativitatea actorilor naționali relevanți din sector – numai asociațiile suficient de reprezentative pot lua parte la dialogul social european.

O asociație națională este considerată o asociație de interes relevantă la nivel de sector dacă îndeplinește următoarele criterii:

- domeniul asociației are legătură cu sectorul;
- asociația participă regulat în negocierile colective la nivel de sector și/sau este afiliată la orice asociație europeană de interes relevantă.

O asociație europeană este considerată o asociație de interes relevantă la nivel de sector dacă se află pe lista organizațiilor de interes a Comisiei care vor fi consultate în numele sectorului în temeiul articolului 154 TFUE și/sau participă la dialogul social european cu privire la sectorul respectiv și/sau a solicitat consultare în temeiul articolului 154.

Definirea sectorului

În sensul acestui studiu, sectorul sportului și recreerii active este definit din perspectiva „Nomenclatorului statistic al activităților economice din Comunitatea Europeană” (NACE) (Rev. 2) pentru ca rezultatele să poată fi comparate la nivel transnațional. Mai exact, acest sector este identificat prin codul R 93.1 (Activități sportive) din NACE – codul R 93.2 (Alte activități recreative și distractive) fiind în afara domeniului său de activitate.

Context economic

Sectorul european al sportului și recreerii active cuprinde trei segmente principale: sportul nonprofit, sportul profesionist și recreerea activă. În pofida lipsei de date fiabile, este cert că sportul și recreerea activă constituie de mulți ani un domeniu dinamic și în creștere rapidă ca urmare a diversificării activităților sportive, dezvoltării industriei recreerii și globalizării, precum și profesionalizării și comercializării sportului.

Sectorul se caracterizează însă printr-o puternică fragmentare a asociațiilor de lucrători și de angajatori la nivel național și european. Aceasta se datorează faptului că diferitele activități se bazează în mod tradițional pe structuri organizatorice foarte diverse. În plus, organizațiile partenerilor sociali naționali din sector, acolo unde există, au în general niveluri relativ scăzute de organizare întrucât mișcarea sportivă își are originea în organizații nonprofit și în voluntariat. Profesionalizarea a sporit însă nevoia unor structuri de relații industriale formalizate.

Caracteristici ale ocupării forței de muncă

În privința ocupării forței de muncă, sectorul nu este foarte mare, ponderea în ocuparea totală fiind sub 1 % în toate țările, cu excepția Irlandei, a Maltei și a Regatului Unit. Regatul Unit ocupă o poziție excepțională, cu peste 400 000 de persoane care ocupă locuri de muncă remunerate în cadrul sectorului. Potrivit datelor Eurostat (trimestrul doi 2011), în sectorul sportului și recreerii active din UE erau ocupate aproximativ 1,44 milioane de persoane.

Evoluții recente

Spre deosebire de majoritatea sectoarelor, piața muncii din acest sector a suferit doar repercusiuni minore ca urmare a crizei economice. Unele țări (Austria, Bulgaria, Franța, Grecia, Luxemburg, Țările de Jos, Slovenia și Suedia) au fost afectate însă de reduceri ale sponsorizărilor private în sportul profesionist, în timp ce în alte țări (Ungaria și Irlanda) s-a înregistrat o scădere semnificativă a finanțărilor de stat pentru sport.

Reprezentarea nivelului de interes la nivel național

Sindicate

Având în vedere structurile organizatorice complexe și diverse în domeniul sportului la nivel național, nu toate organismele naționale afiliate la reprezentări europene ai angajaților relevanți la nivel de sector pot fi identificate drept organizații sindicale veritabile. De fapt, unele dintre aceste organisme afiliate sunt organizații hibrid care funcționează adesea mai mult ca gardieni ai regulilor sportive decât ca actori ai relațiilor industriale.

Din cele 27 de țări luate în considerare, în toate cu excepția a patru (Republica Cehă, Estonia, Letonia și Slovacia) se înregistrează cel puțin un sindicat de ramură. Mărimea sindicatelor implicate variază foarte mult în Europa, de la peste 2,2 milioane de membri ai ver.di în Germania (nu toți în acest sector) la doar 60 de membri ai SPS în Lituania. Au fost identificate în total 91 de sindicate de ramură care îndeplinesc criteriile pentru includerea în studiul privind reprezentativitatea.

Circa 35 % din sindicate reprezintă 70 % sau mai mult din angajații activi cuprinși în domeniul lor, aproximativ 12 % organizează mai puțin de 15 % din angajații activi, și aproximativ 28 % înregistrează o densitate cuprinsă între 15 % și 50 % din potențialii membri activi. Aceste rezultate arată că densitatea globală a domeniului sindicatelor de ramură este în general relativ mare.

Organizații patronale

Au fost identificate în total 83 de organizații patronale de ramură în 20 de țări. Cipru, Republica Cehă, Estonia, Lituania, Luxemburg, Malta și Slovacia nu au avut nicio organizație patronală de ramură care să îndeplinească cel puțin unul din cele două criterii de includere. În cinci țări există o singură organizație, ceea ce demonstrează prevalența atât în privința angajatorilor, cât și a sindicatelor, a sistemelor de asociere pluraliste. În 12 țări, cel puțin o organizație nu ia parte la negocieri colective: acestea sunt calificate drept organizații ale partenerilor sociali doar datorită afilierii lor la una sau mai multe organizații patronale europene de ramură cuprinse în prezentul studiu.

Negocieri colective

Din cauza structurii organizatorice complexe a sectorului și a lipsei de parteneri sociali sectoriali puternici și bine definiți în multe țări, relațiile industriale sunt în general relativ slab dezvoltate în statele membre. În 5 din cele 20 de țări care dispun de date în domeniu (Belgia, Franța, Italia, România și Spania) se înregistrează rate ale negocierilor colective la nivel de ramură de peste 90 %, în doar două țări (Finlanda și Suedia) se înregistrează niveluri medii, în timp ce în restul țărilor nivelurile sunt reduse sau foarte reduse.

Reprezentarea nivelului de interes la nivel european

Organizațiile din domeniul sportului și recreerii active înregistrate de Comisia Europeană ca organizații ale partenerilor sociali care vor fi consultate în temeiul articolului 154 TFUE sunt UNI-Europa Sport, EU Athletes și FIFPro, care reprezintă angajații, și EASE, EHFA, EC-OE, EPFL și ECA, care reprezintă angajatorii.

Aproximativ 40 % din sindicatele înregistrate sunt afiliate direct la UNI-Europa Sport. EU Athletes și FIFPro au 21 și, respectiv, 20 de membri direcți, acoperind astfel în general cele mai mari state membre prin afilieri ale sindicatelor din aceste țări. Cea mai remarcabilă excepție în această privință este Germania, unde nu există nicio afiliere la FIFPro. Alte organizații europene decât UNI-Europa Sport, EU Athletes și FIFPro reprezintă însă o proporție relativ mare de sindicate la nivel de sector și de țări.

Majoritatea asociațiilor patronale sunt afiliate la EASE, EHFA, EC-OE, EPFL și ECA. O altă asociație europeană, UEFA – care acoperă trei țări – participă la comitetul de dialog social sectorial existent în sectorul fotbalului profesionist. Totuși, întrucât nu se consideră ea însăși un reprezentant al angajatorilor sau un actor la nivelul relațiilor industriale, UEFA nu este calificată drept o organizație europeană reprezentativă la nivel de sector.

Concluzii

Studiul concluzionează că UNI-Europa Sport, EU Athletes și FIFPro de partea angajaților, și EASE, EHFA, EC-OE, EPFL și ECA de partea angajatorilor, trebuie considerate cei mai importanți reprezentanți la nivelul UE ai angajaților și ai angajatorilor din sectorul sportului și recreerii active.

Informații suplimentare

Raportul privind *Reprezentativitatea organizațiilor partenerilor sociali europeni: industria sportului și recreerii active* este disponibil la adresa <http://www.eurofound.europa.eu/eiro/studies/tn1105058s/index.htm>

Pentru informații suplimentare, o puteți contacta pe doamna Camilla Galli da Bino, responsabil de informații, la adresa de e-mail: gdb@eurofound.europa.eu